

[Leif Hermann]

brugsministeren som sådan, selv om betegnelserne i disse dage efterhånden skifter indhold, som man bruger dem, alt efter hvilket parti man er medlem af.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 245:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme m.v. (Ophævelse af den amtskommunale grundskyld af landbrugs- og lignende ejendomme).

Af indenrigsministeren (Enggaard).
(Fremsat 20/5 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Med det forslag, regeringen her har ønsket behandlet, må vi sige, at valgkampen i sandhed er begyndt. Regeringen fremsætter sine paradeforslag på et tidspunkt, hvor Folketinget er overbelastet med saglig og påtrængende lovgivning.

Amtsgrundskatterne på al landbrugsjord skal efter forslaget fjernes. Det koster amtskommunerne ca. 1/4 mia. kr., og det må vel være berettiget at spørge, hvor mange små sygehuse der skal lukkes for at finansiere den manglende indtægt.

Tilbage bliver opkrævningen af en afgift hos landbruget på ca. 220 mill. kr., som leveres tilbage til landbruget, men som er fradagsberettiget. Landbruget betaler altså netto ca. 100 mill. kr. og får til gengæld 220 mill.

kr. tilbage. Fin forretning – altså for landbruget.

Hvem er det så, man vil forære 1/4 mia. kr.? Ja, i sagens natur er det først og fremmest de største jordbesiddere, som typisk får de mindste miljoudgifter, som har den højeste indtjening, og som har det største privatforbrug.

Jordbrugsøkonomisk Institut har oplyst, at det gennemsnitlige privatforbrug for ejere af ejendomme på over 100 ha var 262.100 kr. i 1985–86. Det lyder måske umiddelbart ikke så voldsomt, men det svarer til, at en lønmodtager skal tjene 600.000–800.000 kr. for at kunne tillade sig et tilsvarende privatforbrug.

At den pågældende gruppe landmænd har en gennemsnitlig formue på ca. 4½ mill. kr., stadig ifølge Jordbrugsøkonomisk Institut, sætter yderligere galskaben i regeringens forslag i relief.

Det er svært at finde ord, som er dækkende for regeringens forslag, og som er tilladt fra denne talerstol. Tilsyneladende har regeringen opgivet enhver saglighed. Det er, som om regeringens fiasko med den økonomiske politik nu skal kompenseres med paradeforslag til valgkampen for partiernes kernevælgerne. Det er for sølle. Det er for gennemskueligt. Fortsæt bare i samme skure, så skal regeringen nok blive fritaget for regeringsansvaret!

Forslaget er også en hån imod de landmænd, som kæmper med reelle problemer. Dem hjælper det nemlig ikke.

Socialdemokratiet har aldrig afvist at være med til at finde løsninger på reelle problemer, heller ikke når det drejer sig om landbruget. Derimod afviser vi at medvirke i regeringens ideologiske felttog for at forgylde de bedststillede og for at fremme privatisering og brugerbetaling.

Hvor er regeringens selvudnævnte sociale samvittighed, Kristeligt Folkeparti, i den her sag? Er det et nyt knæfald af miljøministeren for landbrugsministeren og Venstre? Det må vel være berettiget at spørge, om ikke prisen for en enkelt taburet efterhånden er ved at blive for høj.

Sluttelig vil jeg godt takke Det Radikale Venstre for helt klare meldinger i den her sag. Vi er glade og tilfredse med at kunne konstatere, at her er et område, hvor vi fortsat er fuldstændig enige.

[Stavad]

Til allersidst skal jeg sige – hvis ikke det er blevet helt opfattet – at jeg på Socialdemokratiets vegne kraftigt afviser det fremsatte forslag.

Grove (KF):

Det er ikke så længe siden, vi fra regeringens side fremlagde en miljøplan, hvori det klart blev tilkendegivet, at vedrørende de miljøudgifter, der blev pålagt kommunerne, industrien og landbruget, ville regeringen komme med nogle forslag til, hvordan man lettede disse udgifter.

Det har vi tilkendegivet bl.a. igennem dette oplæg, men vi tilkendegav samtidig med, at vi fremsatte dette lovforslag, at vi ville komme med andre løsninger bl.a. for industrien, og i det efterfølgende lovforslag behandler vi også muligheder for låntagning for kommunerne til deres miljøforanstaltninger.

Der skal altså ikke være tvivl om, at regeringen vil leve op til sin miljøplan, og at vi vil være med til at lette udgifterne dertil.

Vi sagde samtidig med, at vi lagde det frem, at vi til efteråret ville komme med yderligere forslag på dette område, men det er da logisk, at vi den situation, som landbruget står i i øjeblikket, hvor vi kan forudse faldende priser, gerne vil tilkendegive over for landbruget, at her er en hurtig måde. Og da et enigt landbrug har bedt os om at nedsætte ejendomsskatterne, har vi følt, at her var en mulighed for det.

Det har, modsat hvad hr. Stavad siger, overhovedet intet med valgkamp at gøre. Det var tilkendegivet i miljøplanen, som regeringen lagde frem for flere måneder siden, at det var en af måderne, vi kunne gøre det på. Jeg må nok sige, at hvis der er nogen, der har startet en valgkamp, så er det vel hr. Stavad i aften, når han siger: dette her nedlægger små sygehuse. Så kan jeg sige, at det er regeringens opfattelse, at hvad det her koster amtskommunerne, vil vi også give amtskommunerne. Så det kan altså ikke bruges som en løsning i den billige valgkamp, hr. Stavad er gået ind i. Nej, et enigt landbrug har bedt om det.

Det er egentlig også et forslag, der vil hjælpe dem med de laveste indtægter. Se, en fast afgift koster dyrt, hvis man ikke har indtægten. Hr. Stavad vendte det nok lidt om,

men har ret i, at har man en stor indtægt, så er det her fradragsberettiget, og derfor betyder det ikke så meget, at den falder væk, hvorimod det for dem, der ingen indtægt har, betyder et direkte tilskud; så det er også socialt afbalanceret.

Det er også afbalanceret på den måde, at det vil være en begyndelse til at hjælpe hele det område, vi taler om, grønne marker; det virker bredt, det her.

Det er samtidig fra regeringens side blevet sagt, at der kan være specielle problemer i den animalske sektor, men dér giver vi også tilsagn om, at vi vil være med på lån og på andre måder, og vi kan jo også sige, at dette forslag indirekte er en hjælp til den animalske sektor, fordi vi forhøjer beløbet. De fem promille går jo i stor udstrækning til den animalske sektor, så det er afbalanceret både socialt og i forhold til landbruget, og det er jo også derfor, landbruget beder om det.

Jeg vil da også gerne sige her, at hvis industrien, når vi skal til at forhandle med dem, mener, at det her kan være en løsning med hensyn til skat på produktionsjord, så er regeringen åben over for det, og det er Det Konservative Folkeparti også.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Hr. Grove mente, at det var mig, der havde startet valgkampen her i aften. Så ville det være interessant, om hr. Grove kunne forklare Folketinget og offentligheden, hvad der er baggrunden for, at regeringen kommer og presser et forslag igennem på et tidspunkt, hvor Folketinget er overbelastet ud over alle grænser, på et tidspunkt, hvor vi ved den forrige sag hørte, at miljøministeren havde måttet nøjes med at fremsætte ét forslag, selv om det faktisk hang sammen med et andet forslag, for at undgå at få belastet Folketingets dagsorden på dette tidspunkt.

Hvad er så baggrunden for, at regeringen kommer med et forslag, som regeringen på forhånd vidste under ingen omstændigheder kunne samle flertal her i Folketinget?

Hr. Grove mener også, at det er forkert at nævne de små sygehuse. Nå jo, men intet kommer jo af intet, uden lommeuld, som Storm P. sagde så klogt, og når man fjerner et stort beløb fra amtskommunernes budget, så skal man gøre et eller andet.

[Stavad]

Så siger indenrigsministeren, at jeg ikke har læst fremsættelsestalen. Jo, jeg har godt set, at man i finansloven ville komme med et kompensationsforslag. Jeg tror, at både amter og kommuner og vi andre har set så meget til den form for kompensation, som denne regering yder, at ingen kan tage det alvorligt, og regeringen har ikke indføjet ét ord herom i de to forslag, vi kommer til at behandle efterfølgende, og som netop handler om økonomien for amter og kommuner i det næste år, 1988. Derfor må jeg sige, at det er mere lommeuld og dermed intet, der er i ministerens ordførertale, end det er realiteter. Så derfor er det en realitet, at amterne kommer til at beskære, hvis det her går igennem.

Det gør det heldigvis ikke med de meldinger, vi har fået hidtil.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Vi ønsker så sandelig ikke at presse noget igennem, og derfor blev der også gjort opmærksom på dette problem, da regeringens miljøplan blev lagt frem, hvor vi ganske klart gjorde opmærksom på, at én af de måder, der kunne bruges til at kompensere for en del af de store miljøudgifter, vi pålægger landbruget, og som hele Folketinget er enig om at vi skal give en vis kompensation for, kunne være denne.

Ydermere har et enigt landbrug både på det store landbomøde i Herning og senere tilkendegivet, at dette her var en af de måder, de gerne så at vi kompenserede på.

Endvidere står vi i nogle vanskelige EF-forhandlinger. Alle ved, hvor svært det er i øjeblikket, og samtidig vil vi gerne have disse miljøproblemer løst så hurtigt som muligt. Derfor giver vi et tilsagn om det, og da det er en sag, som er velkendt her i Folketinget, kan det jo heller ikke volde stort besvær.

Så siger hr. Stavad: hvorfor kommer I, når der er et flertal imod? Jamen jeg ville da egentlig have troet, at hr. Stavad kunne se, at alle de gode argumenter, vi lægger på bordet, er fornuftige i denne situation. I stedet for bare negativt at stå frem og køre en kampagne med små sygehuse i en så alvorlig sag havde det nok været klogere at tage det lidt mere alvorligt og gå ind i sagen, når et enigt landbrug ønsker det.

Jeg har også givet tilsagn om, at hvis den øvrige industri føler, at det her kunne betyde en lettelse i forbindelse med miljøudgifterne, så er vi også villige til at se på det til efteråret.

Kompensationer – det har vi sagt, og vi lever op til det, vi siger. Vi kan altid diskutere størrelsen. Som hr. Stavad altid siger, overdriver vi lidt til den ene side og underdriver lidt til den anden side. Så finder vi selvfølgelig en fælles holdning til, hvad kompensationen for de udgifter skal være. Dem kan vi jo regne meget nøjagtigt ud.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg skal nok senere meddele Fremskridtspartiets stilling til nærværende lovforslag, men jeg vil egentlig gerne stille et spørgsmål til hr. Grove. Nu har vi gennem flere år været i den situation, at alle lovforslag har været forhandlet med Det Radikale Venstre, inden de blev fremsat her i Folketinget. Det har vi oplevet gang efter gang, selv om der har været nogle detaljer, man ikke har været enige om.

Nu kommer regeringen så her, få dage før Folketinget skal sendes hjem på sommerferie, og smider et forslag på bordet, uden at det er forhandlet med de Radikale – så vidt jeg har forstået ud fra de udtalelser, Det Radikale Venstre er citeret for i pressen i det mindste. Kan hr. Grove med ærligheden i behold sige, at det foreliggende lovforslag er andet end fedt valgflesk?

Hvis Det Konservative Folkeparti og resten af regeringspartierne virkelig havde ønsket at få noget i retning af det her gennemført, ville det så ikke have været rimeligt, at man havde gjort det, man har praktiseret igennem flere år, nemlig forsøgt at skabe sig et flertal, inden man kom med sine valgbrochurer, kan man næsten godt tillade sig at kalde dem?

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Hr. Stavad stillede et begavet spørgsmål, som hr. Grove ikke besvarede. Han sludrede en del uden om, men han besvarede det ikke: hvad er årsagen til, at regeringen på dette tidspunkt af folketingsåret kommer med et

[Agerschou]

forslag, som man på forhånd ved ikke har fem øres chance for at blive vedtaget? Hvad er den saglige årsag til det?

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg er jo spændt på, om hr. Agerschou vil få svar på det spørgsmål, som det ikke lykkes mig at få svar på.

Men når vi siger, det her er valgflæsk og valgkamp, så er det ikke bare, fordi det ikke er forhandlet med Det Radikale Venstre. Amtsavisen Randers fra i går, den 21. maj 1987, skriver om indenrigsministerens parti-fælle, fungerende formand for Amtsrådsforeningen, Kresten Philipsen:

»Kresten Philipsen mener, at regeringens ligegyldighed over for det kommunale selvstyre tydeligst ses af forslaget om at ophæve den amtskommunale grundskyld på landbrug og gartneri, det forslag, som de Radikale har vendt ryggen.

– Uden overhovedet at drøfte sagen med os, betyder forslaget, at regeringen med et hug fjerner ca. 350 mill. kr. fra de amtskommunale kasser.«

Det er altså ikke bare Det Radikale Venstre, regeringens parlamentariske grundlag, der ikke har været forhandlet med. Det er ifølge Kresten Philipsens udtalelser heller ikke noget, der har været forhandlet i forhold til amterne, hvis økonomiske muligheder det berører, selv om man har siddet i forhandlinger.

Det her er simpelt hen en hån ikke blot over for Folketinget, men også over for landbruget. Man tror, de er så ubegavede, at de går på sådan en limpind, hvor regeringen lægger noget frem og siger, at det er gratis, for at andre kan stemme det ned. Men I tror, de går på den, når vi skal ud i en valgkamp og appellere til vælgerne om stemmerne! Derfor må jeg sige til hr. Grove, at jeg synes, han skulle lade Venstre om at forsvare denne sag i stedet for at tage de øretæver, som Venstre vitterlig burde tage.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg må gøre opmærksom på, at der kun er to ordførere, der indtil nu har haft lejlighed til at holde deres ordførertale. Nu får hr. Grove en kort bemærkning til svar, og det er

så, hvad der bliver af korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Må jeg først sige, at dette forslag ikke kan komme helt bag på nogen, for det har været politik for denne regering i lang tid. Vi fremsatte det i 1984. Da måtte vi erkende, at der ikke var flertal. Men nu har vi en helt ny situation, hvor et enigt landbrug føler, at det ville være en god hjælp til dem i den miljøsituation, vi står i, og et enigt landbrug har bedt om det.

Derfor troede vi egentlig også, at det gjorde indtryk på bl.a. hr. Stavad, men jeg forstår, at hr. Stavad foretrækker at opfatte det som begyndelsen til en valgkamp. Det er ikke noget som helst i retning af valgkamp. Det er et emne, vi har diskuteret i hver eneste valgkamp, så derfor ville det aldrig falde regeringen ind at være så fantasifuld, at vi ville tage det frem som et valgkampsspørgsmål. Jeg må sige, at hr. Stavad helt undervurderer regeringen på det område.

Vi har jo heller ikke tradition for, at vi løber rundt og taler med samtlige amtsborgmestre og samtlige borgmestre i dette land, når vi fremsætter et forslag, der står i parti-programmet, som alle andre kender. I øvrigt har vi sagt til Amtsrådsforeningen og dermed også dens fungerende formand, at provenumæssigt finder vi ud af det. Det er også blevet sagt, så derfor er det heller ikke et argument.

I mit svar ligger også svaret på, hvorfor vi ikke rendte og forhandlede det til øst og vest og nord og syd, og hvor nu ellers man kunne gøre det. Vi har heller ikke forhandlet med hr. Stavad om det; det tror jeg fremgår af denne forhandling.

Svend Heiselberg (V):

Jeg kan forstå, at hr. Stavad føler trang til at citere Storm Petersen, hvor han siger, at intet kommer af intet andet end lommeuld, og det var måske også rimeligt. Det er egentlig en opfattelse, som vi tit har haft, at Socialdemokratiet rent faktisk troede, at der kom meget andet end lommeuld. Socialdemokratiet har jo aldrig holdt sig tilbage med at stille store udgiftskrævende forslag og hælde store byrder over på erhvervslivet.

[Svend Heiselberg]

Når så hr. Stavad nævner de små sygehuse og andre, der skal undgælde, hvis vi vedtager dette lovforslag her, så må jeg sige, at de omkostninger, man vælter over på erhvervslivet, gør, at erhvervslivet bliver bragt i sådanne vanskeligheder, at man ikke har mulighed for at tilgodese de hensyn, som hr. Stavad gav udtryk for.

Når hr. Stavad derfor har haft den opfattelse i sin tid, at det nok var imod den indstilling, som Storm P. gav udtryk for, at intet kommer af intet andet end lommeuld, og mente, at det gjorde der måske nok alligevel, så må jeg sige, at vi har den klare opfattelse, at efter at vi har hældt de store milliardomkostninger over på erhvervslivet, som de i de kommende år skal i gang med at skaffe af produktionen, så må vi også aflaste dem for nogle af de omkostninger, som de har.

Vi er jo alle orienteret om de store miljøinvesteringer, som landbruget skal afholde på grund af de forskellige miljøkrav, Folketinget har besluttet, og det har da heller ikke skortet på forståelse for, at vi på forskellig vis, når tiden kom, måtte træde hjælpende til, specielt når vi også ved, at indkomsten for selvstændige erhvervsvirksomheder i landbruget er faldet med 13 pct. i 1986. Og der er desværre også udsigt til et yderligere fald i indtjeningen for landbruget.

Man kan så altid diskutere, om en del af den støtte, som man vil give til landbruget for at kunne sænke nogle af de store omkostninger, som det får i forbindelse med de miljøkrav, som hr. Stavad har været med til at fremprovokere, skal dækkes ind ved en fjernelse af grundskyldbekskatningen. Det har regeringen ment, og det mener Venstre at vi skal. Det er også det, landbrugsorganisationernes topfolk, som det også tidligere er blevet nævnt, både H. O. A. Kjeldsen og husmændenes formand, Chr. Sørensen, klart har givet udtryk for på Herningmødet.

Ved dette møde var der fremtrædende politikere til stede, og de sagde ikke ved den lejlighed organisationsfolkene imod med hensyn til, at det var et af midlerne, man kunne bruge: at man kunne sænke amtsgrundskatterne. Det er det, regeringen nu beder Folketinget om at vise forståelse for. Her er altså et erhverv, som har behov for, at man tilgodeser det, efter at man nu har pålagt og vil pålægge det de store udgifter i

forbindelse med de miljøkrav, som Folketinget har stillet.

Venstre kan anbefale lovforslaget.

Agerschou (SF):

I SFs folketingsgruppe troede vi, det var en fejltagelse, da dette lovforslag fra indenrigsministeren dukkede op af mørket. Vi konstaterer, at vi stadig væk ikke har fået svar hverken fra Venstres ordfører eller fra de Konservatives ordfører på, hvad årsagen er til, at man fremsætter et forslag til første behandling på et tidspunkt, hvor Folketinget har seks mødedage tilbage, et forslag, man på forhånd ved at der ikke er flertal for. Det er muligt, at hr. Grove tror, at han har besvaret spørgsmålet. Det har han ikke.

At regeringen pludselig mener, at amtskommunerne kan undvære 220 mill. kr., er os en gåde. Så kan vi høre hr. Grove påstå, at provenumæssigt finder vi ud af det. Det er nok regeringen, der vil finde ud af det. Og vi ved fra de fem år, vi har haft den borgerlige regering, at man har en meget negativ holdning til kommunerne, så vi ved af erfaring, at det, hr. Grove sagde, kan amtskommunerne ikke stole på. Det er rimeligvis baggrunden for den udtalelse af Kresten Philipsen, hr. Stavad refererede.

Begrundelsen for forslaget er, at det er et første led i en bredere og mere omfattende kompensation til landbruget for de øgede krav bl.a. til opbevaringskapacitet for husdyrgødning. Det er ren mystik.

Lovforslaget er især til fordel for de store landbrug, som ikke belastes af kravene til opbevaringskapacitet. Efter vores opfattelse er forslaget i virkeligheden en ubegrundet støtte til de kornproducerende landbrug, til de største jordbesiddere. Det er en godsejerlovgivning, som SF ikke under nogen omstændigheder kan støtte.

Vi ser lovforslaget som et led i den lange kæde af initiativer, som regeringen gennem mere end fem år har taget, der udelukkende har haft til formål at støtte dem, der i forvejen var mest velbærgede.

Ole Vig Jensen (RV):

Der er intet overraskende ved dette lovforslag, bortset fra at det er fremsat. Det fortøner sig også i det nærmest mystiske, hvad det egentlig er, der har gjort, at man så overra-

[Ole Vig Jensen]

skende og hovedkulds bringer det frem på Folketingets dagsorden. Man kunne fristes til at tro, at der er en og anden, der har haft det som Jeppe i baronens seng, der som bekendt kneb sig i armen og spurgte: drømmer jeg, eller er jeg vågen? Men det er altså overraskende, at dette lovforslag kommer frem, al den stund man ved, at det ikke har nogen mulighed for at samle tilslutning i Folketinget.

Nuvel, det kunne forstås, hvis det var et paradeforslag. Det kan jeg ikke forestille mig, for den sag, man gerne vil løse med dette lovforslag, nemlig ønsket om at lette landbrugets omkostninger i forbindelse med de øgede miljøkrav, løser dette forslag jo ikke. For når det ikke kan vedtages, så er der ikke 220 mill. kr. til landbruget. Og det mener jeg faktisk ikke landbruget kan være tjent med.

Landbrugets forpligtelser på disse områder er så tyngende og påtrængende og aktuelle, at jeg ikke synes, vi kan spille hasard med et forslag som dette. Derfor har vi også klart meldt, at dette ikke kan anvendes til det ønskede formål.

Jeg skal ikke fordybe mig i de synspunkter, som vi fra radikal side ved så mange andre lejligheder har gjort gældende i forbindelse med den tankegang, der ligger bag. Det er gammelkendt stof. Men jeg synes, det er værd at understrege, at dette forslag netop ikke løser problemet for dem, der har størst behov for omkostningskrævende miljøinvesteringer. Det er først og fremmest den animalske produktion. Det er oftest de mindre eller mellemstore brug, og det er lige netop dem, der ikke får andel i den lettelse, som forslaget lægger op til.

Denne vej er kort sagt ikke farbar, men vi er fra radikal side naturligvis helt opmærksom på og meget indstillet på at leve op til de forpligtelser, vi i fællesskab – i øvrigt også med regeringen – har tilkendegivet om, at vi gerne vil hjælpe landbruget med de finansieringsforpligtelser, de har fået i de nærmest kommende år. Dem vil vi leve op til, men vi skal gå andre, bedre og mere virkningsfulde veje.

Bollmann (CD):

Vor ordfører i dette lovforslag kan ikke være til stede, så jeg skal på CDs vegne udtale vor støtte til ministerens forslag.

Jeg behøver ikke gå så meget i detaljer, særlig ikke efter den sidste ordfører, men jeg vil da gerne erindre om, at det faktisk er et forslag, der ligner et meget gammelt CD-forslag, og jeg synes ikke, det er blevet mindre aktuelt med den situation, landbruget står i i øjeblikket.

Man vil altså ophæve grundskylden og samtidig indføre en afgift på 5 pct., og der sker derved en reel halvering af landbrugets omkostninger på det område. Det synes jeg faktisk er meget fornuftigt, når man tænker på de omkostninger, vi her fra denne sal har pålagt landbruget.

Jeg har bemærket – men det er der åbenbart andre i salen der ikke har – at ministeren har sagt, at der vil ske kompensation for de aktuelle beløb over for amtskommunerne, så jeg mener ikke, der kan være problemer her. Men jeg har hørt den ordveksling, der har været.

Jeg kan altså på CDs vegne varmt anbefale lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

CDs principielle holdning til grundskatterne er velkendt, og derfor kunne det måske ikke umiddelbart undre, at hr. Bollmann tog den stilling, han tog. Men jeg vil godt spørge hr. Bollmann, om der ikke er andre dele, der strider imod nogle mindst lige så stærke principper hos CD.

Af Jordbrugsøkonomisk Instituts beregninger kan vi se, at de ca. 10.000 landmænd, der har en ejendom på mellem 35 og 55 tdr. land, betaler ca. 44 mill. kr. i ejendomsskat. Det er dem, der har den lille indtjening. Det er dem, der har det lille privatforbrug. Det er dem, der typisk har de store miljøudgifter.

Derimod betaler de godt 2.700 landmænd, der har en ejendom på over 180 tdr. land, 117 mill. kr. i ejendomsskat. Det er dem, der har den store indtjening, det er dem, der har det voldsomme privatforbrug, som næsten ingen lønmodtagere kan tillade sig. Som sagt, man skal tjene 600.000–800.000 kr. for at kunne tillade sig det. Det er dem, der har en gennemsnitlig formue på 4½ mill. kr., og det er dem, man først og fremmest giver lettelsen.

Giver det ikke visse problemer selv hos CD?

(Kort bemærkning).

Bollmann (CD):

Jeg er glad for, at hr. Stavad har registreret vores principielle holdning til grundbeskatning, og derfor ser vi også dette forslag som noget meget positivt, for det kan være en begyndelse til den afskaffelse, som vi altid har kæmpet for.

Så stiller hr. Stavad et spørgsmål, som jeg egentlig synes var det samme, som han stillede hr. Grove, og som jeg synes hr. Grove svarede udmærket på.

Det er en kendsgerning – og det gælder også for mange andre, der betaler grundskat – at grundskatterne overhovedet ikke står i noget som helst fornuftigt forhold til indkomsten. Derfor er det også klart, at ved en afskaffelse eller en nedsættelse af grundskatterne vil de, de har de laveste indkomster, faktisk mærke det mest.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Her er vi altså i den lykkelige situation, at vi ud fra et neutralt, sagligt materiale kan dokumentere, at det rent faktisk er de højeste indkomster, der får de største lettelser.

Derfor vil jeg da gerne spørge, når nu hr. Bollmann betragter det her som en begyndelse, på trods af at statsministeren for kort tid siden klart afviste, at det var her, man skulle lave lettelser: mener hr. Bollmann så ikke, at det er det forkerte sted, man har markeret en begyndelse fra regeringens side?

Dohrmann (FP):

I fem år har den nuværende regering haft mulighed for at ændre den lovgivning, der eksisterede, da regeringen tiltrådte. Vi skal faktisk langt tilbage i historien for at finde en regering, der har haft så godt et grundlag – også set på baggrund af det parlamentariske flertal, man på trods af alt har haft mulighed for at skaffe sig – for at få ændret den lovgivning, man mener er forkert.

Derfor vil jeg gerne tilslutte mig den undren, der er fremkommet her i aften over, at regeringen giver Folketinget seks dage, før Folketinget afslutter sin samling, til at behandle det foreliggende lovforslag. Jeg vil derfor også gerne udtrykke det synspunkt, som tidligere er kommet frem, nemlig at det

kan ikke betragtes som andet end valgflæsk. Havde regeringspartierne virkelig ment, at dette forslag her skulle nyde fremme, havde det selvfølgelig været fremsat for længe siden, og man ville, som man plejer at gøre det, i det mindste have forsøgt at skaffe sig et folketingsflertal, som ville støtte forslaget. Det har man, så vidt jeg kan høre, ikke gjort det mindste forsøg på, og derfor påstanden om valgflæsk.

Meningen er selvfølgelig, at regeringspartierne kan gå ud og sige, at den og den dato havde vi det og det forslag til behandling, og det er vores holdning. Jeg kan ikke lade være med at sætte – hvis regeringspartierne efter valget skulle få et flertal for dette forslag – et meget stort spørgsmålstejn ved, om det så vil blive genfremsat. Jeg tror det ikke. Jeg tror, at der selv i regeringspartierne er en temmelig bred modstand mod det foreliggende forslag. Jeg tror, at forslaget skal tjene som en dårlig undskyldning, efter at regeringen først og fremmest igennem miljølovgivningen har pålagt landbrugserhvervet nogle meget, meget store miljøinvesteringer, som der i allerhøjeste grad også kan sættes et spørgsmålstegn ved, om de vil gavne miljøet, men de vil selvfølgelig koste landbrugserhvervet en masse penge.

Fremskridtspartiet har altid haft det synspunkt, at vi først og fremmest skulle have sat indkomstkatten ned i betragtning af, at skatetrykket i landet er alt, alt for hårdt. Det har været vores ét og alt, men vi er hver eneste gang stødt på en mur af modstand, ikke alene fra de nuværende regeringspartier, men også fra de tidligere. Det har vist sig fuldstændig umuligt. Tværtimod har vi oplevet, at skatetrykket er steget så meget, i særdeleshed under den nuværende regering, som vi aldrig har set tidligere.

Men skulle det foreliggende forslag mod forventning komme til tredje behandling – jeg tror det ikke, og jeg tror heller ikke, nogen i regeringspartierne egentlig forventer det – skal vi gerne stemme for forslaget, og det gør vi i en slags afmagt over, at det overhovedet ikke kan lykkes at sætte indkomstskatetrykket ned. Derfor vil vi støtte ethvert forslag, som giver skattelettelser. Men som sagt, jeg tror ikke et øjeblik på, at det kommer til tredjebehandling, og jeg tror, regeringspartierne nærmest ville dåne, hvis vi skulle opleve det.

[Dohrmann]

Men vi vil gerne stemme for det, selv om vi mener, at ville man gavne landbrugserhvervet og andre erhverv, kunne man finde frem til et langt mere rimeligt forbrug af de skattemidler, der nu engang er stillet til rådighed. Der er mange steder, hvor man kunne lempe mere rimeligt end her, men vi betragter det kun som et reklamefremstød, intet andet.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Dohrmann, at det er fuldstændig korrekt, at vi har fremsat forslaget flere gange. Hvis hr. Dohrmann husker det, havde vi det sidst i 1984, men hvis jeg husker lidt længere tilbage, var Fremskridtspartiet stor modstander af dette her forslag i 1970'erne. Der kan man alligevel se, at det kan betale sig at fremsætte det flere gange.

Nu er hr. Dohrmann overbevist, og det kunne da godt ske, at et parti til blev overbevist, og så har vi pludselig et flertal. Det er forskellen på det, hr. Dohrmann kalder valgfæsk, og så sejt arbejde. Det kunne Fremskridtspartiet lære meget af, ikke bare valgfæsk, men sejt arbejde. Når det kan lykkes at overbevise hr. Dohrmann og hans parti, er vi på rette vej, så kommer der flere med. Tror hr. Dohrmann ikke også det?

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Da hr. Dohrmann nåede frem til konklusionen, forstod jeg, at han ville stemme for lovforslaget, og det er vi selvfølgelig glade for. Vi må da konstatere, at det er lykkedes at omvende hr. Dohrmann, for han har jo haft det modsatte syn tidligere.

Men jeg blev noget betænkelig, for det meste af tiden brugte hr. Dohrmann på at kritisere lovforslaget. Derfor blev jeg noget forundret over, at konklusionen blev, som den blev. Men i betragtning af, at man i går måtte opleve, at hr. Dohrmann gik ind for, at man skulle sætte kornprisen ned til det halve, skulle man måske heller ikke blive forbavset, hvis hr. Dohrmann syntes, at det var rimeligt, at man fortsat skulle opretholde amtsgrundskylden, på trods af at man stillede landbruget i udsigt, at de skal foretage

miljøinvesteringer på omkring 4-5 mia. kr. i de kommende år.

Det skal ses i det lys, og derfor er vi også glade for, at hr. Ole Vig Jensen gav udtryk for, at de Radikale havde forståelse for, at der skulle en form for støtte til landbruget til, for at det kunne klare de store miljøkrav.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Hr. Dohrmann satte spørgsmålstegn ved, om dette forslag imod forventning skulle komme frem til tredje behandling. Det får mig til at spørge indenrigsministeren og regeringspartierne, om det er rigtigt, hvis jeg går ud fra, at regeringen under alle omstændigheder vil have dette og de efterfølgende forslag til anden og tredje behandling her i salen, når man har ulejligt Folketinget med dispensationer og aftenmøde en skøn fredag aften i maj måned. Det må være påtrængende forslag, der under alle omstændigheder skal frem til anden behandling og tredje behandling.

Jeg vil gerne garantere, at Socialdemokratiet på ingen måde vil forsøge at forhindre det. Vi vil på samme måde som med dispensationer medvirke til, at regeringen får disse meget, meget vigtige forslag til behandling i folketingssalen. Men jeg forventer at få en bekræftelse fra regeringspartierne af, at det forholder sig sådan.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Klokken er snart halv ni, og det er måske derfor, hverken hr. Grove eller hr. Svend Heiselberg mere hører efter, hvad deres modstandere siger. For både hr. Grove og hr. Svend Heiselberg ville, hvis de havde hørt efter, have lagt mærke til, at hr. Dohrmann udtrykkelig bemærkede, at selv om dette ikke var det sted, hvor skattelettelser gjorde mest gavn, ville hr. Dohrmann alligevel stemme for denne skattelettelse, for det var dog en skattelettelse. Jeg tror nok, at det ville fremme debatten, hvis man hørte efter, hvad modstanderne sagde.

Denne regering har haft en kommission siddende, der er kommet med en betænkning. I den betænkning står, at grundskatterne er den fornuftigste skatteform, vi har i

[Bernhard Baunsgaard]

Danmark. Jeg ved ikke, om det er valgkuller, der får regeringen til at foreslå indgreb i den, men det er det måske. Det var vel også valgkuller, der fik regeringen til at insistere på, at man helt vanvittigt i dag skulle diskutere at bruge – var det 10, 15, 20 mia. kr. – på en bro, milliarder, man ikke har, skønt man ved, at vi om et øjeblik skal diskutere, om vi ikke kan tvinge kommunerne til at spare et par milliarder kroner.

Det er en dårlig måde at spare på. Hr. Dohrmann har jo ret. En godsejer med 5.000 eller 10.000 tdr. land kan mærke dette, en husmand med 20 eller 30 tdr. land mærker meget lidt til det. Hvem er det, der har miljøudgifterne? Er det godsejeren? Nej, og det ved man godt. Det, vi taler om at hjælpe, er først og fremmest husdyrbruget, ikke de andre.

Jeg har lyst til at spørge akkurat om det samme som hr. Stavvad. Er dette alvor fra regeringens side? Den ved, at den ikke får dette lovforslag igennem, det er der ingen jordisk chance for. Det har der aldrig været i Folketinget. Men hvis det er alvor, så kom med et forslag, der i stedet for giver et tilskud til dem, der skal bygge de store gylletanke. Ellers har det været rent valgfølsk.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg skal først bekræfte, at det, hr. Bernhard Baunsgaard sagde, var rigtigt.

Dernæst vil jeg godt sige til hr. Grove og hr. Svend Heiselberg, at det er korrekt, at Fremskridtspartiet gik imod forslag af den karakter i begyndelsen af 1970'erne. Begrundelsen var, at vi mente – og det mener vi i øvrigt fortsat – at det, der er allerværst ved det hårde skattetryk, er indkomstskatten. Men da har så sandelig den nuværende regering været stærkt medvirkende til, at vi har ændret opfattelse. Aldrig har vi oplevet et så stærkt stigende skattetryk som under den nuværende regering. Derfor er vi endt i den situation, efter at man brandskatter alt og alle, at vi vil støtte ethvert forslag, uanset hvor det kommer fra, som går i retning af skattelettelser. Derfor vil vi, hvis dette forslag mod forventning kommer frem til tredje behandling, stemme ja.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg har to korte bemærkninger endnu, før vi går videre i ordførerrækken. Hr. Grove har ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Det var hr. Bernhard Baunsgaard, der kaldte mig herop. Han spurgte, hvorfor vi fremsætter forslaget nu. Fordi det er en del af de ting, vi vil prøve at hjælpe landbruget med med hensyn til miljøet. Det er vel også meget naturligt, når et enigt landbrug siger, at en af de måder, I kan hjælpe os på, er dette. Det kom ganske klart frem bl.a. på det store møde i Herning, hvor samtlige inden for landbruget sagde: hvis I vil hjælpe os på dette område, så fremsæt dette forslag. Det har vi gjort, og det hjælper på flere områder.

Desforuden har regeringen sagt, at vedrørende det animalske brug er vi klar til at tage diskussionen op til efteråret, for vi kan simpelt hen ikke nå det i foråret. Dette forslag kan let nås, for det er et forslag, som alle kender, da det har været fremsat gentagne gange under en anden forudsætning end i dag, hvor landbruget enigt har bedt om det. Det er en hurtigt virkende måde at gøre det på, og derfor er der en god forklaring på, at det kommer nu.

Man kunne måske også tilføje, at det vil løse nogle af problemerne med de grønne marker, hvorimod vi skal analysere og diskutere hele den animalske sektor dybere til efteråret. Det har regeringen også tilkendegivet.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Først må jeg bede hr. Grove om klart at bekræfte, at regeringen selvfølgelig ønsker dette og de efterfølgende forslag til afstemning, når man har ulejliget Folketinget på denne måde og med den forhistorie, forslaget har.

For det andet forstår jeg på hr. Grove, at hvis vi meddeler fagbevægelsens folk, at bare der kommer entydige meldinger om, at nu vil man have lempet på de meget kraftige stigninger, der er sket i A-kassekontingenter, så vil det ske.

En enkelt korrektion til hr. Dohrmann. Hr. Dohrmann sagde, at aldrig tidligere er

[Stavad]

skattetrykket steget så meget som under denne regering. Der er en lille forglemmelse hos hr. Dohrmann. Skattetrykket steg endnu kraftigere under VKR-regeringen.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Bernhard Baunsgaard for en kort bemærkning, og derefter går vi over til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det må simpelt hen være valgkuller, der har grebet de Konservative og de andre regeringspartier.

Her står hr. Grove i fuldt alvor og siger: bare følg alle de anvisninger, vi får fra de forskellige erhverv. Vi har lige hørt: sæt afgiften til arbejdsløhedskasser ned, sæt lønnen op og timetallet ned. Det skulle vi vel så også følge. Vi skulle vel også følge købmændene, når de siger til os: afskaf alle afgifter i Danmark, så vi kan konkurrere med tyskerne, og når landbruget siger: afskaf alle skatter på landbrugsjord. Det må være valgkuller, der er ikke fornødt skabt i det.

Men jeg vil gerne gentage, at hvis dette har været alvor, venter jeg, at regeringen kommer med et forslag om ekstra hjælp til at lave gylletanke på 200 mill. kr., ellers har det været det rene valgfæsk.

Steffensen (KRF):

Lovforslaget om ændring af beskatningen til kommunerne af faste ejendomme har Kristeligt Folkeparti i princippet altid ønsket fremmet. Vi har haft og har stadig den opfattelse, at det er rigtigt at fjerne skatten på produktionsmidlerne. Vi har også tidligere her i Folketinget støttet de tiltag, der har været om at afskaffe skatten på landbrugets produktionsapparat.

Derfor er forslaget set ud fra den betragtning rigtigt, og vi kan naturligvis støtte det. Men jeg har alligevel en bemærkning til forslaget. Jeg vil ikke gå i detaljer med det nu på denne tid af, jeg havde nær sagt døgnen, under hensyntagen til alt det, som yderligere skal ske i dag. Det er der ingen grund til, men jeg vil sige, at argumentationen for at fremføre det nu, nemlig den miljømæssige argumentation, synes jeg er hen i vejret for at sige det lige ud. Jeg synes, at den ikke holder

stik, for det er klart, at selv om vi principielt er enige i forslaget og vi gerne ser det gennemført, er det ikke med den argumentation, at det skal være en miljømæssig lettelse, for det er det ikke. Det er ikke en lettelse dér, hvor det bør være en lettelse først og fremmest, nemlig dér, hvor vi kommer til at pålægge landbruget de største byrder.

Men vi støtter lovforslaget, vi ser det gerne gennemført, men ikke under en miljømæssig synsvinkel.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Der var en klog mand, der engang sagde, at ærlighed holder længst, den bliver så lidt brugt. Jeg vil gerne have lov til at sige tak til hr. Steffensen. Jeg synes, det er Kristeligt Folkeparti værdigt, at man på trods af, at man sidder i en regering, vil sige sandheden. Jeg synes, det er hr. Steffensen værdigt, at han klart og utvetydigt tager afstand fra indenrigsministerens fremsættelsestale og dermed giver os andre ret i, at dette er en usmælgelig form for valgpropaganda, som er lavet til ære for Venstre og de største jordbrugere her i landet. Derfor skal jeg kun takke hr. Steffensen, for han bekræftede sådan set, at det, jeg sagde i min ordførertale om Kristeligt Folkeparti, var rigtigt.

Det eneste spørgsmål, hr. Steffensen ikke svarede på, var, om ikke en enkelt ministertaburet kan blive for dyr.

Albrechtsen (VS):

Det kan næppe overraske nogen, at jeg siger, at VS er dybt og inderligt imod dette forslag til støtte for det store hartkorn, og jeg tror i virkeligheden også, at man kan sige, at forslaget slet ikke engang er til gavn for landbruget. Hvis man virkelig seriøst havde forsøgt at tænke den tanke, at det skulle være til gavn især for de landmænd, der vitterlig har problemer, så havde man udformet et helt andet forslag.

Men jeg synes, debatten klart har vist, at dette bestemt ikke er nogen stolt sag for regeringen, og det har været interessant at overvære de forskellige forsøg, der har været fra regeringspartierne side på at forklare, hvorfor man egentlig har fremsat dette forslag.

[Albrechtsen]

En mulighed kunne være, at det mere eller mindre var en fejltagelse, at et eller andet Venstremedlem af regeringen, mens andre ministre måske ikke har været fantastisk opmærksomme, havde fået det kringlet igennem på et ministermøde. Det var ikke utænkeligt. Det ville man selvfølgelig næppe indrømme, hvis det er det, der er tilfældet.

Det kunne også være, det var en livssag for regeringen, men man fik nu ikke det indtryk af hr. Groves indlæg, at det lige just var det. Han gik faktisk ret stille med dørene, må man sige. Der skulle ikke presses på dette punkt.

Derfor tror jeg, at den sidste mulige forklaring, nemlig at det er et rent paradeforslag, som muligvis ved en fejltagelse er blevet fremsat på nuværende tidspunkt, er den korrekte.

Når det er sagt, skal der ikke fra VS' side lyde nogen bebrejdelser over for regeringen, fordi den fremsætter et rent ideologisk markeringsforslag. Jeg synes, at det er helt fint, hvis man fremsætter forslag, der helt klart angiver den retning, man politisk forsøger at arbejde i, hvis man ellers kunne få flertal for det. Det skal regeringen slet ikke have utak for, især ikke op mod et valg. Det giver blot vælgerne en bedre mulighed for at bedømme, hvad der er regeringens egentlige og første hovedprioritet, altså i disse tilfælde det store hartkorn.

Jeg vil altså ikke deltage i kritikken af, at regeringen på dette tidspunkt kommer med et sådant forslag. Det viser bare den natur, regeringen har, den borgerlige natur, som præger regeringens politik.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Det er et spørgsmål til hr. Stavad.

Jeg vil gerne spørge, om hr. Stavad mener, at man kan pålægge landbruget en udgift på en 4-5 mia. kr., som det vil få i de kommende år med de miljøkrav, der er stillet, uden at man på forskellig vis forsøger at komme landbruget til undsætning. Det, der nu er kommet fra regeringen, er kun en del af de forslag, der i øjeblikket bliver forhandlet med landbruget, om, hvordan man eventuelt kan støtte landbruget for at nedbringe omkostningerne i forbindelse med miljøkravene.

De andre ting, som bl.a. kommer, er en reduktion af veterinæromkostningerne, tilskud til grønne marker og billige lån til anlæg vedrørende opbevaring af husdyrgødningen, og dertil kommer et engangstilskud vedrørende gødningsplanlægning på ca. 50 mill. kr. Det er forslag, der i øjeblikket forhandles med landbruget, og som der er håb om at vi kan få vedtaget i Folketinget, for det er noget sludder, hvem der så end siger det, at man tror, at man kan pålægge et erhverv så store udgifter, uden at man er nødt til at finde kompensation på forskellig vis. Det er det, som dette forslag skal ses som en del af. Det skal være med til at nedbringe de omkostninger, som Folketinget og visse partier uden hensyn til, om erhvervet kunne holde til det, har været så ivrige efter at få vedtaget.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg kunne stort set nøjes med at henvise til den ordførertale, som formanden for Folketingets miljøudvalg, hr. Steffensen, holdt her i dag. Han er den, der ved, hvordan disse ting forholder sig – bedre end nogen af os andre – og han sagde klart og tydeligt: det har intet med virkeligheden at gøre, at det har noget som helst med miljøet at gøre.

Hvis hr. Svend Heiselberg havde lyttet efter min ordførertale, så sagde jeg: Socialdemokratiet afviser ikke at medvirke til at løse reelle problemer. Hr. Svend Heiselberg ved også, at der allerede er vedtaget en miljøstøtteordning for landbruget med Socialdemokratiets stemmer.

Derfor må jeg sige til hr. Svend Heiselberg, at dette forslag intet har med det at gøre, som hr. Svend Heiselberg og andre forsøger at bilde befolkningen ind. Jeg tror, der vil være meget, meget langt imellem de landmænd, som tror på, at denne sag har noget med det at gøre, og jeg er helt sikker på, at hovedparten af de begavede landmænd, vi har her i landet, har gennemskuet hr. Svend Heiselberg og Venstre og véd, at det er valgfæsk og kun valgfæsk.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

[Bernhard Baunsgaard]

Der bliver sagt fra hr. Svend Heiselbergs side, at der foregår forhandlinger om veterinærtilskud. Hvad er det for nogle forhandlinger? Er det sådan nogle, der kommer, efter at vi har vedtaget finansloven? Jeg kunne da godt lide at vide, om der laves et nummer til med os.

Så kunne jeg godt lide, hvis hr. Svend Heiselberg ville forklare mig, hvordan dette, at man letter en godsejer med 5.000 eller 10.000 tdr. land for halvdelen af det, han skal betale i grundskatter, hjælper husmand Petersen, der har udgifterne til gylletanken.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg tror, hr. Bernhard Baunsgaard skulle få formanden for Husmandsforeningerne, Christian Sørensen, til at forklare det. Han er gået meget stærkt og positivt ind for, at man skulle fjerne amtsgrundskyldskatterne, og jeg vil tro, at han måske er mere kvalificeret til at give hr. Bernhard Baunsgaard en belæring om, at det var netop noget, der kunne hjælpe landbruget.

Derfor siger vi, at det er en del af den samlede pakke, der skal til, for at man kan løse nogle af de store miljøkrav, Folketinget har smidt i hovedet på et erhverv. Så kan det ikke hjælpe, at man forsøger at flygte fra det ansvar, man har, hvis det er sådan, at man vil drive dansk landbrug. Men det er man måske ligeglad med, bare man fanatisk nok kan stille nogle krav og få dem vedtaget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu bliver det endnu mere komisk. Er det nu Husmandsforeningernes formand, der bestemmer landbrugspolitikken her? Er det en afsætning af den nuværende landbrugsminister? Skal den nuværende landbrugsminister ikke mere have ansvaret for landbrugspolitikken? Mon dog ikke man skulle begynde at tænke sig en lille smule om?

Jeg fik ikke svar på, hvordan det hjælper husmanden, der skal bygge en gylletank, at man letter godsejeren med 5.000 eller 10.000 tdr. land for halvdelen af hans jordskat. Men der er vel ingen forklaring.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg tror, hr. Svend Heiselberg sagde, at Folketinget har smidt store miljøomkostninger i hovedet på landbruget. Hvad er det for omkostninger, som er pålagt landbruget, som ikke er regeringsforslag, og som hr. Svend Heiselberg ikke har stemt for? Er det noget, hr. Svend Heiselberg fortryder? Ønsker hr. Svend Heiselberg at skrifte, så modtager vi, selv på dette sene tidspunkt, gerne skriftemålet.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Svend Heiselberg for en kort bemærkning, og så får indenrigsministeren ordet.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Stavad: nej, det fortryder vi rent faktisk ikke, men vi er også villige til at finde en kompensation for at hjælpe de mennesker, som vi har pålagt de store byrder. Det er det, vi er, og det er i modsætning til det, hr. Stavad og andre giver udtryk for.

Når hr. Bernhard Baunsgaard spørger, om det er Husmandsforeningerne, der skal føre landbrugspolitikken, så er svaret nej. Det har hr. Bernhard Baunsgaard da ret i, men det har tidligere i hvert fald ikke været de Radikale helt uvant at lytte lidt til Husmandsforeningerne. Det er såmænd det, vi har gjort. Vi synes, at en god del af den pakke, som regeringen vil komme med, støtter et erhverv, som vil komme i vanskeligheder på grund af de miljøkrav, som Folketinget har vedtaget. Vi har fra Venstres side støttet, at man skal lave de miljøinvesteringer, men vi er til gengæld også parat til at være med til at finde kompensation for det, ikke bare flygte fra ansvaret.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Bernhard Baunsgaard den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det kan ikke hjælpe noget at blive ved at snakke udenom, hr. Svend Heiselberg. Når man letter godsejerne med 5.000 eller 10.000 tdr. land og det er husmanden med de 20

[Bernhard Baunsgaard]

eller 30 tdr. land, der har udgifterne, er der ingen sammenhæng i det. Det er rent og skært vrøvl. Hvordan i alverden kan man stå heroppe og snakke udenom. Det var ikke Husmandsforeningerne, det var Husmandsforeningernes formand, der skulle føre landbrugspolitikken. Lad dog være at sige sådan noget vrøvl. Man må dog i det mindste stå ved sine ord.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Vi kan konstatere, at debatten om regeringens forslag om at lette landbrugets amtskatter har været overordentlig livlig. Det er der egentlig ikke noget mærkeligt i, når man betænker, at det er et tema, som har været diskuteret med alvor og meget engagement igennem hele dette århundrede.

Alligevel kan man nok forbavses over, at der også i debatten her i aften har været fremført nogle betragtninger, som har været nok så bastante og unuancerede. Jeg vil håbe, at den videre behandling af dette spørgsmål vil gøre det muligt at komme ind på en række af de konstruktive ideer, som foreligger på dette område.

Vi kan under ingen omstændigheder komme væk fra, at forslaget er fremsat på en alvorlig baggrund, nemlig de udgifter, der knytter sig til miljø sagen og den almindelige økonomiske udvikling for landbruget, som tegner sig i denne tid. Landbruget står over for nogle alvorlige problemer, og der er brug for, at vi i fællesskab prøver at løse disse problemer. Man kan derfor nok diskutere – med alt det engagement, som denne sag og historien i forbindelse med de faste skatter fortjener – men det forhindrer ikke, at der foreligger nogle alvorlige problemer, som skal løses, og som regeringen mener at vi selvsagt skal løse under alle forhold, uanset at den modtagelse, som forslaget her har fået, ikke umiddelbart har været tilslutning.

Baggrunden, som vi står over for, er jo alvorlig nok. Vi har de store investeringer, som jeg nævnte, på miljøområdet. Vi har de forhandlinger, der i denne tid føres i Bruxelles, og som giver nogle alvorlige udsigter for indtjeningsmulighederne ved den fremtidige drift i landbruget.

Man har i forbindelse med lovforslaget kritiseret, at der ikke var nogen nær sammenhæng mellem miljøomkostningerne og

den enkelte bedrifts amtskommunale grundskyld. Hertil er at sige – det har været fremme flere gange i debatten, men jeg vil gerne understrege det – at det foreliggende lovforslag kun er en del af en samlet kompensation. Derfor kan man ikke rimeligt foretage en finmåling af de udgifter, som miljøopgaven fører med sig, og de ting, som dette forslag fører med sig. Det må ses i en større sammenhæng. Derfor vender man også tilbage til de spørgsmål i forbindelse med de øvrige kompensationer i forhold til de udgifter, som miljøopgaverne fører med sig. Det vil der være mulighed for senere.

Hr. Bernhard Baunsgaard spurgte, i hvilken sammenhæng det så bliver – om det er efter, at næste finanslov er vedtaget, sådan at man ikke kan få medindflydelse på de ting. Jeg tror, jeg kan berolige hr. Bernhard Baunsgaard med, at det er ingenlunde hensigten. Der forhandles allerede om disse ting, og det vil sige, at allerede den finanslov, som står foran os, forhåbentlig kommer til at genspejle en række af de opgaver og de løsninger af dem, som vi har diskuteret her. Jeg synes, det er fornuftigt. Så kan vi så hurtigt som muligt få sammenhæng imellem de beslutninger, som træffes vedrørende miljøopgaven, og de ledsagende kompensationer, som kan gennemføres.

I den sammenhæng vil jeg understrege, at det er regeringens hensigt også at se på de opgaver og de økonomiske problemer, som andre erhverv kommer ind i i den samme forbindelse, for det er jo ikke alene landbrug og gartneri; det er også industrien. Mange industrivirksomheder vil inden for en rimelig kort tid skulle løse nogle opgaver af en sådan tyngde, at de for nogle virksomheder i virkeligheden kan været meget afgørende for virksomhedernes eksistens og dermed også for beskæftigelse og mange andre vigtige ting. Derfor gælder disse synspunkter naturligvis for andre erhvervsområder på samme måde.

Når vi står med en sådan udsigt, som jeg har beskrevet, til nogle stigende udgifter og til en faldende indtjeningssevne – og det tror jeg alle, der har indsigt i denne tids forhandlinger om EFs landbrugs politik, vil give mig medhold i – så er der brug for, at man her giver en håndsrækning som den, der ligger i lovforslaget.

[Indenrigsministeren]

Jeg har nævnt de andre områder, hvor regeringen arbejder med særlige opgaver i form af finansieringsordninger i forbindelse med miljøudgifter. Det havde klart været at foretrække, hvis vi havde kunnet se alle disse ting i sammenhæng, og det havde måske også kunnet være medvirkende til, at debatten kunne være blevet lidt mindre lidenskabelig eller engageret, som jeg hellere vil kalde det, end tilfældet har været her i aften. Jeg har nævnt, at finansloven for 1988 vil være det egnede sted for disse ting.

Hr. Stavad var i flere omgange inde på påstanden om, at dette i særlig grad var urimeligt, fordi man her forringede amternes økonomiske situation, og at det var en besværlig ting, ikke mindst i denne fase, hvor man også diskuterer amternes økonomi. Jeg tillod mig at give hr. Stavad det råd at læse fremsættelsestalen, og det samme kunne jeg for så vidt sige både til Amtsrådsforeningens fungerende formand og til adskillige leder-skrivere fra ellers oplyste aviser, som også har begået den fejltagelse at fremføre som et voldsomt argument imod dette forslag, at hermed berører man amtskommunerne 200-220 mill. kr., eller hvad nu påstandene har været. Den compensation, som amtskommunerne påtænkes at få over finansloven, gør jo, at dette tiltag ikke berører den situation, som vi diskuterer i forhold til amtskommunerne.

Man kan sige, at det er en teknisk ændring, der sker. Jeg tror, at selv hr. Stavad vil forstå, at den forskydning, der i så fald sker, vil være, at i stedet for at amtskommunen opkræver 5 promille grundskyld hos de ejendomme, dette forslag berører, vil man modtage beløbet fra en anden kasse – og uden de restancer eller andre problemer, som er knyttet til den nuværende opkrævningsform.

Som sagt havde det været ideelt, hvis regeringens miljøkompensationsforslag havde kunnet præsenteres samlet, og det havde muligvis givet et bedre udgangspunkt for vurdering af forslaget. Jeg håber dog, at vi kan få en konstruktiv behandling af forslaget, og at en række af de ledsagende ting, som har været inde i forbindelse med diskussionen her i aften, også kan indgå i det. Som forslaget ligger, er det klart, at det ikke kan ses alene i den tekniske form, hvori det foreligger. Det er ikke blot et teknisk opkrævningsforslag. Det er et led i en større sammenhæng, og jeg

beder om, at det ses i denne sammenhæng, for at det kan blive vurderet rigtigt.

Den kommentar, som hr. Ole Vig Jensen havde til forslaget, var, synes jeg, afdæmpet og nøgtern, men en klar afvisning alligevel. Men hr. Ole Vig Jensen var jo også inde på, at der faktisk var nogle behov. Derfor vil jeg godt spørge hr. Ole Vig Jensen, om han ser andre umiddelbare veje til en tilsvarende hurtig afklaring af den opgaves løsning, som vi her står over for. Hvis hr. Ole Vig Jensen har andre gode, konstruktive og hurtigt virkende forslag, er regeringen selvsagt parat til at diskutere, hvordan man kan opnå det formål, som er søgt tilgodeset gennem dette forslag, og derigennem være med til at tilgode den hensigt, som har ligget bag.

Noget af den diskussion, som vi har set, drejer sig om, hvad vi letter den ene type brug for, og hvad vi her og dér gavner andre brugsstørrelser og bedriftsformer med. Jeg gør opmærksom på, at selve den omstændighed, at der også er en ændring med hensyn til beløbene til promillefondene – det er ganske vist kun 30 mill. kr., vi taler om, men det er dog også penge – fører med sig, at nogle af de brug, som man har talt med så stor varme om her i aften, nemlig de mindre brug, som har kvæg, får lettelser. Den type brug får typisk gavn af de beløb, som fordeles over promillefondene. Man kommer ikke uden om, at de 5 promille, som efter forslaget opkræves af alle ejendomme, også de korndyrkende, fortrinsvis anvendes til de formål, som man netop har været bekymret for i diskussionen her. Her ligger der absolut et element, som jeg beder om man ikke overser. Det noget ensidige billede, jeg synes flere af ordførerne tegnede, skal også vurderes ud fra den kendsgerning. Der er igennem promillefondenes fordelingsmekanisme i høj grad tale om, at de korndyrkende ejendomme betaler et beløb, som fordeles via denne mekanisme og kommer de mindre brug og de brug, som har besætninger, til gode.

Det var, forstod jeg på mange, jo præcis det ønske, man havde.

Også jeg glæder mig selvsagt over, at Fremskridtspartiet denne gang støtter forslaget. Jeg erindrer også de år, hvor Fremskridtspartiet meget ensidigt holdt fast på, at indkomstskatten skulle ned, og så fik det være med grundskatterne, som det kunne. Det

[Indenrigsministeren]

glæder mig trods alt, at der er kommet en udvikling her.

Til hr. Albrechtsen, som er inde på, at regeringen ikke skal have utak, fordi den lægger sine forslag frem og præsenterer sine principielle synspunkter, kan jeg sige, at principper er gode nok, men dette her er mere end et princip. Det er også et spørgsmål om at få løst en opgave. Derfor kan jeg berolige de ordførere, som har spurgt, om regeringen har den hensigt med forslaget, at det også skal bæres igennem: ja, selvsagt.

Stavad (S):

Jeg vil gerne fastholde, at jeg synes, det er en højst mærkværdig form, regeringen har valgt – også i forhold til, hvem der skal betale den mindreindtægt. Det eneste, der står overhovedet, er i fremsættelsestalen, hvor der står:

»Regeringen vil på finansloven for 1988 fremsætte forslag om kompensation til amtskommunerne.«

Intet i bemærkningerne, intet i de forslag, som netop omhandler kommunernes økonomi. Intet. Der står ikke engang fuld kompensation. Når vi nu ved, hvor store slagsmål der har været imellem indenrigsministeren og amterne om, hvordan man skulle finde ud af, hvor meget staten skulle sænke sin skatteudskrivning med, for at amterne kunne få kompensation for manglende bloktilskud – hvor man har forsøgt fra regeringens side, i hvert fald efter amternes udsagn, kraftigt at snyde på vægten – så kan indenrigsministeren ikke forvente andet, end at både amterne, kommunerne og vi andre er dybt skeptiske over for en lille bemærkning i en fremsættelsestale om et beløb af denne størrelsesorden på en finanslov, der skal komme lang tid efter, at kommunerne og amterne har lagt deres budgetter. Jeg må sige til indenrigsministeren, at jeg tror ikke meget på, at der er nogen, der har den store tillid hertil.

Indenrigsministeren siger: jamen promillepengene stiger jo. Det skulle være et argument. Jamen det er jo ikke noget argument. De 7 promille, som yderligere går over i promilleafgiftsfondene, er jo nogle beløb, som ikke betales af de større landbrug, men betales af staten eller af amterne, fordi man simpelt hen halverer den beskatning, som i dag ligger på amtsgrundskylden. Derfor må jeg

sige, at det argument altså ikke tæller i denne sammenhæng.

Jeg synes i øvrigt også, det er foruroligende, at indenrigsministeren tilsyneladende ikke ved, om det er 200 mill. kr. eller 220 mill. kr. Det er rent faktisk 250 mill. kr. efter ministerens egne oplysninger, nemlig 220 mill. kr. som følge af, at man fjerner de 5 promille, og yderligere 30 mill. kr. oveni som følge af, at der skal føres 0,7 promille yderligere over til promilleafgiftsfondene.

Til sidst vil jeg gerne stille et spørgsmål, som jeg synes det er helt afgørende at vi får svar på. Jeg går ud fra, at regeringen er indstillet på at bringe både dette og de efterfølgende forslag til afgørelse i salen. Når regeringen har ønsket at ulejlige Folketinget på dette tidspunkt, og når regeringen har ønsket dispensation fra alle regler, for at man kan få det behandlet i Folketinget, må konsekvensen vel også være, at det er så vigtigt, at det skal til afgørelse i salen. Det forventer jeg svar på.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil godt være helt sikker på, at vi får meget præcist svar på, hvad grunden er til, at kompensationen til amtskommunerne ikke er indregnet i det lovforslag, vi skal behandle om nogle minutter, og som – efter hvad jeg kan forstå – skal være vedtaget i en eller anden form inden grundlovsdag, sådan at amtskommunerne får helt præcis besked om deres økonomiske grundlag længe inden budgetlægningen. Hvad er årsagen til, at det ikke er inde dér, men er udskudt til en finanslov, der ikke er vedtaget før henimod jul? Hvad er årsagen til det?

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg er tilfreds med, at indenrigsministeren ikke var i tvivl om mit partis afvisning af dette forslag. Når jeg alligevel forsøgte at være nøgtern i mit indlæg, hænger det sammen med, at landbrugets problemer i forbindelse med de betydelige miljøinvesteringer er alvorlige problemer, som landbruget kun vanskeligt kan klare. Det ved vi, og det behøver jeg ikke at uddybe her. Men sandheden er jo, at dette forslag – og det vidste man, inden man lagde det frem – ikke vil

[Ole Vig Jensen]

give en krone til landbruget og derfor ingen hjælp er til landbruget.

Når indenrigsministeren beder mig om nærmere at antyde, hvilke andre muligheder der er, så kunne jeg jo lade spørgsmålet gå tilbage, for det er da mere regeringen end nogle andre, der har muligheder for at anvise veje. Når det gælder miljøhandlingsplanen, har vi imidlertid indgået en aftale, som også indebærer, at det skal drøftes, på hvilken måde vi eventuelt kan lave støtteforanstaltninger til hjælp for landbruget. Det er altså en opgave, som vi – gerne hele Folketinget, men i hvert fald regeringen og Det Radikale Venstre – skal søge at få klaret. Derfor er det så meget mere ejendommeligt, at dette forslag kommer frem, uden at vi overhovedet kendte dets eksistens.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Til hr. Stavad kan jeg sige, at jeg har allerede én gang sagt, at regeringen ønsker disse forslag behandlet. Der burde ikke være nogen tvivl om det.

Den tvivl, der har været om amtskommunernes økonomi sammenholdt med dette forslag, tror jeg mest er kommet frem, fordi mange har udtalt sig på et tidspunkt, hvor de ikke havde fuld klarhed over, hvad forslaget og navnlig fremsættelsestalen indeholdt. Nogle af de ting, som er blevet citeret – også noget af det, hr. Stavad citerede her fra talerstolen – var jo opfattelser, som klart er kommet til verden på et tidspunkt, hvor man ikke havde læst fremsættelsestalen og hensigtserklæringen dér. At trække sådanne misforståelser frem og anvende dem som grundlag i debatten synes jeg ikke er rimeligt.

Hr. Stavad må forstå, at med en kompensation som den, der er stillet i udsigt, påvirker forslaget ikke amternes økonomi. Det er også et svar til hr. Henning Rasmussen, som spørger om, hvorfor der ikke er gjort en bemærkning om forslaget her eller taget højde for det spørgsmål i forbindelse med de to forslag, som vi – hr. formand, jeg beklager det – lidt senere skal diskutere. Der er en lille sammenhæng, så jeg tillader mig at sige, at det kunne man måske tro at der var. I og med at denne påvirkning af amternes økonomi ikke forventes at være der, er der heller ikke det behov, som hr. Henning Rasmussen er inde på, for, at der i forbindelse med det

senere behandlede forslag skulle være gjort en bemærkning om det.

Med hensyn til spørgsmålet om kompensation vil også hr. Henning Rasmussen utvivlsomt være enig i, at finansloven er den vej, som rimeligt betrædes, i det øjeblik man tager stilling til udgifter for finansåret 1988. Den finanslov, som fremsættes af regeringen i august måned, er jo udtryk for, hvad man på det tidspunkt forventer at udgifter og indtægter vil være for det følgende år.

Jeg var glad for de bemærkninger, som hr. Ole Vig Jensen kom med her, som afspejlede en god forståelse for, at der her er nogle alvorlige problemer, som vi ikke kan vise fra os, men som vi må finde nogle løsninger på.

Når jeg derfor spurgte hr. Ole Vig Jensen om hans tanker, om Det Radikale Venstres tanker om, hvordan man så rimelig hurtigt og effektivt kunne tage et første skridt til at løse nogle af disse alvorlige problemer, var det ud fra en forventning om, at det parti, der afviser et konkret forslag, vel også rimeligt må forventes at kunne anvise nogle muligheder.

Men det kan vi drøfte videre. Som sagt: mit ønske er, at den videre debat om dette forslag kan være konstruktiv og tage alle de sider med ind i sagen, som hænger sammen, og derigennem også være med til at give offentligheden – herunder også det landbrug, som alle har været enige om at ønske hjulpet – ikke en afvisning her i aften, men en forventning om, at man ikke dermed har glemt deres problemer, men er parat til at arbejde for at løse dem.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne gentage: om nogle få minutter behandler Folketinget et stort lovkompleks, der bl.a. drejer sig om amtskommunernes økonomi i 1988. I lovforslagene og bemærkningerne står alle mulige ting i forbindelse med amtskommunernes økonomi i 1988 omtalt. Det eneste, der ikke står et ord om, er virkningen af det lovforslag, vi behandler i øjeblikket.

Jeg vil derfor gerne gentage mit spørgsmål til indenrigsministeren: hvad er grunden til, at den kompensation til amtskommunerne ikke skal afklares i dag eller inden grundlovsdag, men i stedet for udskydes til be-

[Henning Rasmussen]

handling på et senere tidspunkt og kun er bekendt som et udkast til en finanslov på det tidspunkt, hvor budgetterne skal være lagt? Hvorfor kan det ikke gå ind nu, hvor vi i øvrigt behandler alle andre sider af amtskommunernes økonomi? Det må vi have en forklaring på. Jeg tror, den er, at amtskommunerne skal snydes i den sidste ende.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Indenrigsministeren har formentlig haft en lang arbejdsdag allerede nu. Det må vel være derfor, indenrigsministeren også begynder at blande tingene sammen på en utilstedelig måde. Dette lovforslag drejer sig om 220 mill. kr. Indenrigsministeren vil dog vel ikke bilde Folketinget ind, at det kan være kompensation for det, der foregår nede i Bruxelles. Hvis det kun drejer sig om 220 mill. kr. for det samlede landbrug, så er det vist til at overse.

Nej; det er ført frem som hjælp til miljøforanstaltningerne – hr. Svend Heiselberg var inde på det før – og det rammer fuldstændig ved siden af.

Men jeg gentager: hvis regeringen mener dette forslag alvorligt som en hjælp til landbruget, går jeg ud fra, at regeringen – da den ikke har forhandlet det med Det Radikale Venstre og derfor vidste, at det ikke kunne komme igennem – har et andet forslag parat til hjælp for landbruget. Ellers har der ikke været spor alvor i det.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Hr. Henning Rasmussen forsøger at antyde, eller mere end det, at da man ikke kan læse et kontant beløb i bemærkningerne til et efterfølgende forslag, har man heri en indikation for, at regeringen agter at snyde amterne for et beløb. Det er påstande, som det ville være dejligt at være fri for i en diskussion som den, vi har her i aften. Lad mig nøjes med at sige det. Det gavner ikke debatten.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det er jo let for indenrigsministeren at blive påtaget fornærmet i stedet for at svare på spørgsmålet. Hvad er årsagen til, at kompensationen til amtskommunerne ikke indgår i det kæmpeforslag, vi skal diskutere om lidt,

men først med et beløb, vi ikke kender i dag, vil komme til at indgå i et finanslovsforslag, der ikke er blevet til finanslov på det tidspunkt, hvor budgetterne i kommunerne for længst er lagt? Hvad er grunden til det? Det hører jo hjemme i det lovforslag, vi skal behandle om lidt. Det hører jo hjemme dér. Hvorfor er det der så ikke?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Første behandling af lovforslag nr. L 246:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ophævelse af deponeringsordning samt ændring af det amtskommunale bloktilskud).

Af indenrigsministeren (Enggaard).
(Fremsat 21/5 87).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 23 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

23) Første behandling af lovforslag nr. L 247:

Forslag til lov om den kommunale og amtskommunale skatteudskrivning i 1988.

Af indenrigsministeren (Enggaard).
(Fremsat 21/5 87).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Regeringen prøver i forbindelse med sine forslag at fortælle befolkningen, at lovforslagene alene skal sikre skatteyderne mod uri-